

Siilinjärven kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2030

Tekninen lautakunta 23.10.2023 § 57

Valmistelija

Tekninen johtaja Ari Kainulainen, puh. 0447401501

Vesihuollon kehittämissuunnitelma on laadittu yhteistyössä Kuopion kaupungin ja vesihuoltolaitosten kanssa. Konsulttina toimi Ramboll Finland Oy. Kuopio ja Siilinjärvi omistavat yhdessä Kuopion Vesi Oy:n, joka huolehtii vesihuollon toteuttamisesta pääsääntöisesti asemakaavoitetuilla alueilla. Molemmille kunnille laadittiin omat suunnitelmat. Kehittämissuunnitelman suunnittelualue käsittää koko Siilinjärven kunnan alueen.

Haja-asutusalueella vesihuollosta vastaavat Siilinjärvellä pääosin yksityiset vesihuoltolaitokset, joista suurin osa on [vesiosuuskuntia](#). Siilinjärven kunnan alueella toimii yhteensä 16 yksityistä vesihuoltolaitosta. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen vesihuolto on omien järjestelmien varassa.

Suunnitelmassa on käyty läpi vesihuollon nykytilannetta yleisesti Suomessa. Laajempi lähtökohta- ja nykytilanneselvitys on esitetty omana liitteenään. Itse kehittämissuunnitelmaraportissa keskitytään enemmän havaittuihin kehittämistarpeisiin sekä toimenpideohjelmaan. Suunnitelmassa havaittuja kehittämistarpeita ja haasteita ovat mm. pirstaloitunut vesihuoltokenttä, verkostojen laajenemistarpeet, vesihuollon omaisuudenhallinta, vesihuollon toimintavarmuus sekä tulevaisuuden ennakointi. Näihin tarpeisiin perustuen on suunnitelmassa laadittu toimenpideohjelma, jotka suunnitelmassa jaoteltu seuraavien otsikoiden alle:

- vesihuoltoverkostojen laajeneminen
- vesihuollon toimintavarmuus
- vesihuollon omaisuudenhallinta
- yhteistyö vesihuollossa
- tulevaisuuden haasteet ja mahdollisuudet

Kehittämissuunnitelma on laadittu vuoteen 2030 asti. Toimenpideohjelmaa on tarkoitus seurata ja tarvittaessa päivittää vuosittain. Koko kehittämissuunnitelman päivitys tulee ajankohtaiseksi viiden vuoden kuluttua vuonna 2028.

Kuopion [kaupunkirakennelautakunta](#) on osaltaan käsitellyt asiaa 13.9.2023.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: merkittävä vesihuollon kehittämisen kannalta

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta asettaa nähtäville Siilinjärven kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman vuoteen 2030.

Lisäksi tekninen lautakunta pyytää kehittämissuunnitelmasta lausunnot:

- Siilinjärven kunnan vesiosuuskunnilta
- Lapinlahden kunnalta
- Pohjois-Savon ELY-keskukselta
- Pohjois-Savon pelastuslaitokselta ja
- Savo-Pielisen jätelautakunnalta.

Päätös Hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 29.11.2023 § 68

Valmistelija Tekninen johtaja Ari Kainulainen, puh. 0447401501

Saapuneet lausunnot

Määräaikaan mennessä lausuntoja saapui kaksi. Saapuneet lausunnot on referoitu.

Kuopion Vesi Oy

Kuopion Vesi toteaa, että heidän edustajansa on ollut mukana Siilinjärven kunnan vesihuollon kehittämistyössä, ja he ovat antaneet kommentteja työn aikana. Lausunnon mukaan suunnitelmassa on vielä kohtia, joita Kuopion Vesi *toivoo tarkennettavan ja huomioitavan lopullisessa kehittämissuunnitelmassa*. Kuopion Vesi haluaa vielä korostaa vesihuollon kehittämiseen liittyen, että silloin kun *vesihuoltoverkostojen laajentamisilla uusille haja-asutusalueille tulee olemaan merkitystä myös Kuopion Veden vesihuoltolaitosten tai verkostojen toimintaan, on tällöin oltava hyvissä ajoin yhteydessä Kuopion Veteen*, jotta muutosten vaikutukset olemassa olevaan rakenteeseen voidaan etukäteen selvittää ja tuoda esille mahdolliset rajoitteet.

Vastine: Tekninen lautakunta merkitsee lausunnon tiedoksi. Konsultilta on varmistettu, että tarkennukset on viety lopulliseen vesihuollon kehittämissuunnitelmaan. Yhteistyötä vesihuollossa tehdään omistajan ja yhtiön välillä.

Etelä-Savon ELY-keskus

ELY-keskus pitää vesihuollon kehittämissuunnitelman *päivittämistä hyvänä, ajankohtaisena ja tarpeellisena toimenpiteenä*. Kehittämissuunnitelman merkitystä ja asemaa *kunnan yhtenä strategisena asiakirjana* on tarpeen jatkossakin korostaa. Strategisluonteista kehittämissuunnitelmaa tarvitaan kunnassa mm. päätöksenteon ja budjetoinnin tukena sekä myös tietolähteenä mahdollista vesihuollon ylikunnallista ja/tai alueellista suunnittelua varten. ELY-keskus katsoo, että lausunnolla oleva *kehittämissuunnitelmaluonnos tukee* hyvin vesihuoltolain (119/2001) 5 §:ssä esitettyä kunnan yleisen kehittämisvelvoitteen täytäntöönpanoa ja vastaa sisällöltään niihin tavoitteisiin, jotka strategisluonteiselle asiakirjalle on syytä asettaa. Lisäksi *kehittämissuunnitelma on hyvin linjassa* vuonna 2021 valmistuneen Kansallisen vesihuoltouudistuksen ohjelman ja siinä esitettyjen tavoitteiden kanssa sekä itäisen ja eteläisen Suomen vesihuoltostrategia 2050 kanssa.

ELY-keskus toteaa, että vaikka vesihuollon kehittämissuunnitelma ei ole oikeusvaikutteinen, eikä siten sido kuntaa siinä esitettyihin ratkaisuihin, on se kuitenkin vesihuoltolain (119/2001) 5 § mukainen, *suuntaa antava, tulevaisuuden vesihuoltoa kehittävä asiakirja*. Siksi on tarpeen huolehtia myös riittävästä kuntalaisille suunnattavasta tiedottamisesta ja kuulemisesta. ELY-keskus pitää tärkeänä, että vesihuollon

kehittämissuunnitelmassa on mainittu myös vastuutaho (virkamies) tai toimiala (luottamuselin), jolla on tosiasiallisia mahdollisuuksia vastata koko kuntaa koskevan vesihuollon kehittämisen läpiviennistä. Kunnan vastuutahojen esittäminen suunnitelmassa lisää muun muassa kunnan ja kuntalaisten välistä vuorovaikutteista yhteydenpitoa sekä parantaa kunnan ja valvontaviranomaisten välistä yhteydenpitoa. ELY-keskus esittää, että *kunta käynnistäisi oman ylivaltuustokausittaisen vesihuoltopolitiikan laatimisen palvelemaan vesihuollon kehittämissuunnitelman ja toimenpideohjelman käytännön jalkauttamista. Vesihuoltopolitiikassa olisi hyvä esittää ja kytkeä erilaisia strategisia linjauksia, kuten esimerkiksi:*

- kytkenät kunnan muihin strategioihin ja suunnitelmiin
- kuntalaisten vaikuttamis- ja osallistamistavat
- vesihuoltoon kohdistuvien muutosvoimien tunnistaminen ja huomioiminen 2030 mennessä
- kiertotalouden ja digitalisaation tavoitteet ja mahdollisuudet
- hiilineutraaliuden ja resurssitehokkuuden tavoitteet ja mahdollisuudet sekä
- terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyön tukeminen

Kunnan oman vesihuoltopolitiikan hyötyinä on vesihuollon arvostuksen ja merkityksen lisääntyminen sekä laajempi huomioon ottaminen osana kunnan muuta toimintapolitiikkaa. Vesihuoltopolitiikka määrittää perustan ja linjaukset kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteutumiselle. Lisäksi vesihuoltopolitiikka tukee asukkaiden tasapuolista kohtelua ja eri laitostoimijoiden välistä yhteistyötä. Vesihuoltopolitiikka myös edistää valvonnan kehittämistä ja toteuttamista sekä tukee elinkeinoelämän, maankäytön ja haja-asutuksen vesihuollon yhteensovittamista.

ELY-keskus katsoo, että liitteessä 1: Vesihuollon kehittämissuunnittelun lähtökohdat ja vesihuollon nykytila Siilinjärvellä on taulukossa 1 sivulla 14 virhe. Kun lasketaan Kuopion Vesi Oy:n ja Osuuskuntien asukkaat yhteen, saadaan 19435, eikä 20435 asukasta, jolloin vesijohtoverkoston piirissä olisi reilut 91 %, eikä 96 %.

Vastine: *Tekninen lautakunta merkitsee lausunnon tiedoksi. Tekninen lautakunta edistää osaltaan ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteitä. Konsultilta on varmistettu sähköpostitse 24.11.2023, ettei liitteessä 1 ole virhettä.*

Asian jatkokäsittely

Saapuneiden lausuntojen perusteella voidaan todeta, ettei vesihuollon kehittämissuunnitelmaan vuoteen 2030 ei ole noussut mitään sellaisia asioita, mikä estäisi vesihuollon kehittämissuunnitelman hyväksymisen.

Asiakohdan liitteenä ovat päivitettyt asiakirjat: vesihuollon kehittämissuunnitelma ja nykytilan kuvaus sekä saapuneet lausunnot (2 kpl).

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: -

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan vesihuollon kehittämissuunnitelman vuoteen 2030 ja esittää sen edelleen hyväksymistä kunnanhallitukselle.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 05.02.2024 § 20

Päätösehdotus Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan vesihuollon kehittämissuunnitelman vuoteen 2030.

Päätös Merkittiin pöytäkirjaan, että Anna Huttunen ilmoitti olevansa esteellinen (HallintoL 28.1 kohta 5, yhteisöjäävi) ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 14:43 - 15:19.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tekninen johtaja Ari Kainulainen oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan klo 14:43 - 15:18.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tekninen lautakunta 28.02.2024 § 21
513/14.05.00/2023

Valmistelija Tekninen johtaja Ari Kainulainen, puh. 0447401501

Kunnanhallituksen kokouksen 5.2.2024 jälkeen tuli esille, ettei asian käsittelyssä ole huomioitu kolmea määräaikaan saapunutta vesiosuuskunnilta tullutta lausuntoa. Lausunnot on sovittu käsiteltäväksi näiden lausuntojen osalta.

Saapuneet lausunnot

Tynnyrinen-Jynkänniemi vesihuolto-osuuskunta

Vesihuolto-osuuskunta toteaa, ettei verkoston mittaroinnin parantaminen sekä isännöintipalvelun hyödyntämisen lisääminen ja toiminnan kehittäminen ole ajankohtainen pienellä vesiosuuskunnalla. Lisäksi vesihuolto-osuuskunta toteaa, että he eivät näe osuuskunnalle tulevia hyötyjä mahdollisissa yhdistymisissä. Varsinkaan, kun osuuskunta ei ole kytköksissä muiden osuuskuntien verkostoihin.

Vesihuolto-osuuskunta ei kommentoitunut:

- talousennusteiden laadintaa, investoinnit
- kybermittarin täyttöä
- digistrategiaa eikä
- hankkeita, tapahtumia

Vesihuolto-osuuskunnan hallitus pitää itse suunnitelmaa sinällään hyvänä. Osuuskunta on pieni, selkeä ja vakaa toiminnan puolesta. Kehittämistoimenpiteiden tarve on vain, jos se pienentää oleellisesti kustannuksia ja vähentää byrokratiaa.

Vastine: Tekninen lautakunta merkitsee lausunnon tiedoksi.

Kasu-Kokon vesihuolto-osuuskunta

Osuuskunta ilmoitti, ettei heillä ole asiasta kommentoitavaa.

Vastine: *Tekninen lautakunta merkitsee lausunnon tiedoksi.*

Jälänniemen vesiosuuskunta

Jälänniemen vesiosuuskunta tunnistaa nykytilanteen ongelmat vaikkakaan ne eivät realisoidu osuuskuntaan täysimääräisenä. Osuuskunta ei näe mahdollisena, että he yhdistyisivät toiseen vesiosuuskuntaan tai Kuopion Veteen. Asiasta päättää heillä osakaskokous. Osuuskunta ei ole rakentamassa viemäri toiminta-alueelleen.

Perusteluina esitetään:

- ettei osuuskunnan omaisuus on osakkaiden ja sitä ei olla antamassa ilmaiseksi toisen vesiosuuskunnan tai Kuopion Veden hallintaan
- vesiosuuskunta on luonut jätevesiverkoston osalta suunnitelmat n. 10 vuotta sitten saamatta kertaakaan valtion avustusta hankkeelle

Vesiosuuskunta katsoo, että suunnitelman tulee olla enemmän informatiivinen, kuin ohjaava tai pakottava. Luonnoksesta saa sellaisen kuvan, että yhdistymiset ovat ainoa vaihtoehto tulevaisuuteen ja että rakentamiset vesiosuuskuntien toiminta-alueille sanellaan. Suunnitelmat pitäisi pitää sisällään mahdollisuuksia (yhdistymiset, ostopalvelut, kouluttautuminen jne.), joilla vesiosuuskunnat selviävät tulevaisuuden haasteista. Lausuntopyyntö nykyisellä sisällöllä herätti enemmän kysymyksiä ja ärtymystä, kuin innostunutta pohdintaa tulevaisuuden suuntaviivoista.

Vastine: *Tekninen lautakunta merkitsee lausunnon tiedoksi. Vesihuollon kehittämissuunnitelman laatiminen ei ole enää lakisääteistä vuonna 2014 tapahtuneen vesihuoltolain muutoksen jälkeen, on kunnilla edelleen velvollisuus kehittää vesihuoltoa yhdyskuntakehitystä vastaavasti yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten kanssa. Kehittämissuunnitelma on kunnan suunnittelun apuväline, johon on koottu selvitys vesihuollon nykytilasta, kehittämistavoitteista ja -tarpeista sekä suunnitelmat tulevaisuudessa toteutettavista vesihuollon kehittämistoimenpiteistä. Jälänniemen alueella olisi perusteltua rakentaa jätevesiviemäriverkosto pohjaveden suojelun ja vesistöjen perusteella. Vesihuoltoverkoston rakentaminen vesiosuuskunnan alueella on vesiosuuskunnan asia, kunta ei pakota sen rakentamiseen.*

Yhteenveto lausunnoista

Lausuntojen perusteella voidaan todeta, ettei vesihuollon kehittämissuunnitelmaan vuoteen 2030 ei ole noussut mitään sellaisia asiaa, mikä estäisi vesihuollon kehittämissuunnitelman hyväksymisen.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: -

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy osaltaan vesihuollon kehittämissuunnitelman vuoteen 2030 ja esittää sen edelleen hyväksymistä kunnanhallitukselle.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Merkitään, että kokouksessa pidettiin tauko tämän asian käsittelyn aikana klo 18:05-18:11.